

Remissyttrande

Ref. nr 2.14

2014-04-01

Saco
Tiina Kangasniemi
Box 2206
103 15 Stockholm

Remiss; Patent- och marknadsdomstol (Ds 2014:2)

Yttrande Sveriges Ingenjörer

Huvudsakligt innehåll

Det har i utredningen bedömts nödvändigt att skapa en enhetlig och koncentrerad domstolsprövning för handläggningen av mål rörande immaterialrättsliga, marknadsföringsrättsliga och konkurrensrättsliga mål. Målen är många gånger är ytterst komplicerade, av stor omfattning och domstolsprövningen är för närvarande utspridd på flera olika domstolar. Detta i kombination med det låga målantalet gör att handläggningen inte lever upp till de högt ställda krav på kvalitet och effektivitet som bör eftersträvas för dessa rättsområden.

En enhetlig och koncentrerad domstolsprövning är därför nödvändig.

Sveriges Ingenjörer verkar på flera sätt för att stärka ett innovativt klimat och har också noterat att intresset för särskilt immaterialrättsliga frågor har ökat väsentligt på senare tid. Ett tydligt tecken på detta är att antalet rent konkreta tvister rörande arbetstagares rätt till skälig ersättning aldrig i förbundets historia varit så många som nu.

Förbundets uppfattning är att förslaget till en enhetlig och koncentrerad processordning kan bidra till att ytterligare stärka intresset för främst immaterialrättsliga frågor och därmed främja ett konkurrenskraftigt svenskt innovationsklimat. Även de enskilda innovatörernas rättsskydd kan därigenom stärkas.

Förslaget utgör ett av flera led i en nödvändig anpassning av den svenska patentlagstiftningen. Förbundet förutsätter att det fortsatta

lagstiftningsarbetet med bland annat anpassning till det nya europeiska enhetliga patentsystemet ska infria förhoppningarna om förstärkt tillväxt genom att fler innovationer sker och kan utnyttjas och leda till stärkt konkurrenskraft.

Förbundet vill också erinra om vikten av att de enskilda uppfinnarnas rättställning förstärks.

Förbundet tillstyrker, mot bakgrund av det anförda, huvudtankarna i förslaget.

Patent- och marknadsdomstolens kompetensområde.

Förbundet uppfattar förslaget som en viktig markering av betydelsen av bland annat det industriella rättsskyddet. Detta har självfallet betydelse för enskilda innovatörer och deras behov av rättsskydd. Förbundet anser att rättsskyddet ytterligare borde förstärkas genom att domstolens kompetensområde utvidgades till att omfatta också sådana tvister som typiskt sett innefattar immaterialrättsliga frågor utan att direkt vara hänförliga till t.ex. patentlagen.

Ett exempel är följande.

Två teknologer som gör sitt examensarbete vid ett företag åstadkommer en patenterbar uppfinning. Eftersom de inte anses vara arbetstagare utgör företagets förvärv av uppfinningen avtalsrättslig fråga som inte ryms inom Patent och marknadsdomstolen enligt förslaget. Eftersom en tvist i det nämnda exemplet huvudsakligen rör vilken ersättning som kan anses vara marknadsmässig och detta i princip baseras på immaterialrättsliga skadestånd, marknadsmässiga licensavgifter m.m. finns anledning att pröva sådana frågor med bistånd av den särskilda kompetens som förslaget avser.

Mål där avgörandena väsentligen vilar på samma grund som den som prövas vid patentintrång bör således omfattas av patent- och marknadsdomstolens kompetensområde.

En ytterligare åtgärd för att förstärka skyddet för enskilda uppfinnare är att i högre utsträckning möjliggöra för allmänne åklagaren att väcka åtal vid patentintrång m.m. Förbundet som självfallet inser att utredningens uppdrag inte varit att föreslå materiella ändringar i t.ex. patentlagen anser dock att de begränsningar i åtalsmöjligheterna som ligger i kumulationen av målsägandebrott och kravet på särskilda skäl.

Rätten till arbetstagares uppfinningar

Arbetstagare har enligt lagen (1949:345) om rätten till arbetstagares uppfinningar rätt till skälig ersättning om arbetstagaren åstadkommit en patenterbar uppfinning som arbetsgivaren förvärvar.

Åtskilliga uppfinningar åstadkoms av arbetstagare såväl i stora företag som i mindre och i stor utsträckning är det förbundets medlemmar som ligger bakom uppfinningarna som i flera fall har ett betydande värde.

Utredningen redovisar att Stockholms tingsrätt för närvarande är forum för prövning av tvister vid tillämpning av lagen och att sådana tvister enligt förslaget ska inkluderas i den föreslagna nya processordningen.

Beträffande tvister som rör kollektivavtal som ersatt lagens tillämpning anger utredningen att sådana tvister handläggs av arbetsdomstolen. Detta är emellertid inte helt korrekt.

På det privata området på tjänstemannasidan gäller kollektivavtal, det s.k. Uppfinnaravtalet. Eftersom detta avtal innehåller regler om skiljeförfarande kommer inte några tvister att prövas av arbetsdomstolen. Såvitt förbundet känner till finns inte heller på andra områden kollektivavtal med en tvistelösningsmodell som hänvisar till arbetsdomstolen.

Mot denna bakgrund bedömer förbundet att förslaget inte under uppfinnaravtalets giltighetstid kommer att innebära några förändringar.

Skulle dock kollektivavtalsregleringen upphöra bedömer förbundet att de nya domstolarna på ett positivt sätt kan bidra till utvecklingen av praxis när det gäller arbetstagarnas rätt till skälig ersättning.

Teknisk och ekonomisk kompetens

Förbundet har under lång tid verkat för att den hittills mycket blygsamma ersättningen till främst tekniska experter höjs. Det är därför ytterst tillfredsställande att ersättningsfrågan nu uppmärksammas och förslag om höjningar avges. Beträffande ersättningsnivån anser utredningen att domstolarna inte har resurser för att betala en marknadsmässig ersättning. Förbundet ifrågasätter varför tillhandahållandet av den kvalificerade tjänsten som teknisk expert inte skulle ersättas marknadsmässigt.

Övriga synpunkter

Utredningen föreslår att mål rörande lagen (1990:409) om företagshemligheter lämnas utanför nu föreslagna rättsområde. Eftersom sådana mål handläggs i allmän domstol eller på grund av det ofta förekommande sambandet med en arbetstvist prövas i Arbetsdomstolen anser utredningen det uteslutet att Arbetsdomstolen blir den instans som prövar de immaterialrättsliga, marknadsföringsrättsliga och konkurrensrättsliga målen.

Förbundet tillstyrker att de aktuella målen lämnas utanför rättsområdena för den nya patent- och marknadsdomstolens kompetensområde.

Tilläggas bör emellertid att skärningspunkten mellan de olika rättsområdena är komplicerad. Det görs i denna typ av mål gällande dels att ett handlande utgör brott mot företagshemlighetslagen och dels att det är fråga om brott mot lojalitetsplikten i en anställning. Vidare förekommer påståenden om att den information som tillgodogjorts också är upphovsrättsligt skyddad. Eftersom målen ibland inleds med en ansökan om interimistiska åtgärder blir det en grannliga uppgift för rätten att avgöra sin behörighet i all synnerhet om detta ska ske utan att svarandeparten i målet givits tillfälle till yttrande. Situationen kompliceras ytterligare av att olika interimistiska åtgärder gäller i de aktuella lagarna.

Förbundet anser att utredningen kunde ha varit tydligare beträffande de här omnämnda forumfrågorna.

Sveriges Ingenjörer

Peter Larsson
Samhällspolitisk direktör

Björn- Erik Björck
Förbundsjurist